

THÁNH NHẠC NGÀY NAY

THÁNH CA PHỤNG VỤ LÀ GÌ?

PHỤ SAN THÁNH NHẠC NGÀY NAY
SỐ 3 THÁNG 1.2013

THÁNH CA PHỤNG VỤ !

Nhưng,

THÁNH CA PHỤNG VỤ LÀ GÌ?

Là

- **4 THÁNH CA NGHI THỨC**: Nhập lễ, Đáp ca, Dâng lễ, Hiệp lễ.
- **BỘ LỄ**: Xin Chúa thương xót, Vinh danh, Tin kính, Thánh thánh, Lạy Chiên Thiên Chúa.
- **CUNG ĐỌC** gồm 3 cung: cung Sách, cung Nguyện, cung Xướng Đáp

Cụ thể

HÁT THÁNH CA PHỤNG VỤ

Trong

- **THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ**
- **THÁNH LỄ HÁT**

THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ

là thánh lễ hát toàn bộ hệ thống Thánh ca Phụng vụ (TCPV) với đầy đủ 3 mảng:

1. Mảng TCPV Nghi thức (4 bài Nhập lễ, Đáp ca, Dâng lễ, Hiệp lễ).
2. Mảng TCPV Thường lễ: Bộ lễ.
3. Mảng TCPV Cung đọc (gồm 3 loại: cung Sách, cung Nguyện, cung Xướng Đáp).

THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ

những đặc điểm

1. **Chủ tế hát TCPV Cung Đọc:** gồm cung Sách, cung Nguyễn, cung Xướng Đáp từ đầu đến cuối.

Ngày xưa chủ tế phải hát đúng như vậy nhưng bằng La ngữ trong âm nhạc Bình ca rất khó khăn và công phu (linh mục phải học tiếng Latin và học hát từ 12 tuổi ở tiểu chủng viện).

Ngày nay hát bằng tiếng Việt với cung giọng đơn giản cho nên rất dễ.

2. **Các Thừa tác viên Đọc sách hát TCPV Cung Đọc:** gồm có cung Sách cho 2 bài Thánh thư, cung Nguyễn cho Lời nguyện Giáo dân.

Ngày xưa thầy Đọc sách hay thầy Phụ Phó tế hát bằng La ngữ trong âm nhạc Bình ca rất khó khăn và công phu (các thầy phải học tiếng Latin và học hát từ 12 tuổi ở tiểu chủng viện).

Ngày nay các Thừa tác viên là giáo dân hát bằng tiếng Việt với cung điệu giản đơn cho nên rất dễ.

3. **Ca đoàn hát các TCPV Nghi thức:** gồm Đối ca Nhập lễ, Đáp ca, Đối ca Dâng lễ, Đối ca Hiệp lễ; nhưng chỉ hát phần dành riêng cho mình đó là hát xướng (cantillare) gọi cách khác là Tụng (psalère) những câu Xướng là Thánh vịnh.

Ngày xưa ca đoàn cũng hát bằng La ngữ trong âm nhạc Bình ca rất khó khăn và công phu (ca đoàn gồm những ca viên đã được tuyển chọn

từ những người biết phát âm tiếng Latin và hát lĩnh xướng).

Ngày nay hát bằng tiếng Việt trong âm nhạc âm thể (musique tonale) hay âm nhạc âm thức (musique modale) cho nên rất dễ và rất đậm đà dân tộc tính.

4. Cộng đoàn hát các TCPV Nghi thức và TCPV Cung Đọc: gồm Đối ca Nhập lễ, Đáp ca, Đối ca Dâng lễ, Đối ca Hiệp lễ; nhưng chỉ hát phần dành riêng cho mình đó là hát ca (cantare) những câu Đối trong Đối ca, những câu Đáp trong Đáp ca; vừa hát các TCPV Nghi thức vừa hát TCPV Cung đọc là cung Xướng Đáp từ đầu đến cuối.

Ngày xưa cộng đoàn phải hát đúng như vậy nhưng bằng La ngữ trong âm nhạc Bình ca rất khó khăn và công phu (Cộng đoàn hát thuộc lòng rất giỏi dù không hiểu nghĩa những gì mình hát).

Ngày nay cộng đoàn hát bằng tiếng Việt với cung giọng đơn giản cho nên rất dễ.

THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ

hỏi và đáp

1. ***Thánh lễ hát trọng thể kéo dài, có nên không?*** – Có dài ra, nhưng không hơn bao nhiêu, đồng thời có thể rút ngắn tùy muốn. Ngược lại, nên quan niệm nghi lễ phải trịnh trọng trang nghiêm và kính cẩn, đó là độ dài cần thiết mà ở tiệc cưới mọi người vẫn chấp nhận được.
2. ***Chủ tế khó hát?*** – Không, hát bằng tiếng Việt dễ hơn nhiều so với chủ tế xưa kia; đồng thời các cung trong Cung Đọc rất đơn giản (nếu không muốn sáng tác ra nhiều cung hay hơn).
3. ***Giới trẻ buồn ngủ?*** – Phụng vụ không chỉ dành cho giới trẻ. Phần khác, Phụng vụ nhằm thờ phượng và tôn vinh Thiên Chúa, tuyệt nhiên không nhắm làm vờ lòng con người.
4. ***Các bài hát không hợp thời đại?*** – Thánh ca Phụng vụ không có tính thời trang.
5. ***Chỉ hợp với các nhà dòng?*** – Vì ngại nên ta nghĩ vậy.
6. ***Thánh ca Bình dân Tôn giáo bị loại bỏ?*** – Không! Có 2 chỗ cho thánh ca Bình dân Tôn giáo: a/ Kết lễ. b/ Ở nghi thức Hiệp lễ kéo dài, sau khi hát TCPV Nghi thức Đối ca Hiệp lễ xong vẫn còn dư giờ, có thể hát thánh

ca Bình dân Tôn giáo hình thể ca khúc, thậm chí Choral, Motetum, Oratorio, Cantata, Canon, độc tấu Organo, hòa tấu khí nhạc v.v...

7. *Các nhà thờ có thể thực hiện?* – Được dễ dàng, sau khi kho tàng thánh nhạc VN có đủ bài TCPV Nghi thức.
8. *Sao không thấy nói đến Alleluia và Ca tiếp liên?* – Alleluia (Alleluiaticus) tạm thời bỏ ngỏ, để chỉ hát như đoãn khúc Tung (psallère) theo sau Đáp ca; kỳ thực, đó là Đối ca Tung hô Tin Mừng (Alleluia cum aliquibus versibus, hay Psalmus alleluiaticus) là một Đối ca riêng biệt). Còn Ca tiếp liên (Sequèntia) không phổ biến nhiều, chỉ còn được hát trong 2 thánh lễ: Phục sinh và Đức Chúa Thánh Thần Hiện xuống, nên tạm thời bỏ ngỏ, sau này sẽ tính tới khi mọi người đã đi vào khuôn khổ hát THÁNH LỄ HÁT TRONG THỂ với đầy đủ Thánh ca Phụng vụ.
9. *Có bao nhiêu giọng trong Cung đọc?* – Cung Đọc có vô số giọng, tùy theo óc sáng tác phong phú của nhạc sĩ. Tuy nhiên vì bản chất tiếng Việt có 6 dấu giọng (sắc, huyền, hỏi, ngã, nặng, ngang) nên giọng nào cũng nên có 3 dấu nhạc (làm Trạ) là lý tưởng, 2 dấu thì nghe mềm mại hơn. Ít hơn 2 dấu thì nghe không rõ lời, nhiều hơn 3 dấu thì gần với hát ca (cantàre) lại dễ xa rời tính nghệ thuật.
10. *Chủ tế, Thừa tác viên Đọc sách có gặp khó khăn gì trong việc hát các Cung Đọc?* – Hoàn toàn không có khó khăn gì. Chỉ cần nắm bắt quy luật đơn sơ: Với giọng 3 dấu nhạc làm Trạ:

- Dấu nhạc cao dành đọc chữ có dấu: sắc, ngã.
- Dấu nhạc trung dành đọc chữ: ngang (không có dấu).
- Dấu nhạc trầm dùng đọc chữ có dấu: huyền, hỏi, nặng.

Với giọng 2 dấu nhạc làm Trục:

- Dấu nhạc cao dành đọc chữ có dấu: sắc, ngã, ngang.
- Dấu nhạc trầm dùng đọc chữ có dấu: huyền, hỏi, nặng.

11. *Cung Đọc sao gọi là hát; đã hát sao lại gọi là Đọc?* – Dịch từ chữ Tonus. Tonus là hình thể (forme musical) Cung Đọc.

- *Đọc (Cung Đọc) mà gọi là hát* – Vì 4 lý do:
 - a. Cung Đọc là tên dịch ra có chữ Đọc, kỳ thực là hát xướng (cantillare) còn gọi là Tụng. Tụng là cách hát xướng so ngang với Ngâm, Vịnh, Tán, Hò, Khóc, Vãn, Ru... ở VN, đều được gọi là hát.
 - b. Dù Tụng đối với tiếng nước ngoài chỉ có 1 dấu nhạc làm Trục, đối với tiếng Việt có tới 3 dấu Trục nhưng... người hát có thể tùy hứng luyến láy thêm thắt chút ít khi ngẫu hứng, miễn không luyến láy nhiều quá.
 - c. Mỗi câu Xướng có thể cho khởi đầu giống nhau, cuối vế 1 giống nhau và kết câu giống nhau bằng cách thêm vài dấu nhạc “râu ria” tạo tính thuần nhất (nghệ thuật) lại như tô điểm thêm hoa mỹ bay bướm.

- d.** Phải từ 4 dấu nhạc trở lên người ta mới gọi là hát, Cung đọc chỉ tối đa có 3 dấu nhạc, nhưng vì được Tụng (ngang với Ngâm thơ, Văn kinh, hát Ru, hát Hò...) cất lên nghe khác hẳn đọc, nên gọi là hát.
- *Hát mà còn gọi là đọc (Cung Đọc)* – Vì 3 lý do:
 - a.** Quy định xướng bản văn bằng 4 dấu nhạc trở lên mới gọi là hát; Cung Đọc tiếng nước ngoài chỉ xướng bản văn bằng 1 dấu nhạc, tiếng Việt bằng 3 dấu nhạc cho nên gọi hình thể này là Cung Đọc.
 - b.** Hình thể Cung Đọc với lối Tụng nghe bằng bằng, tà tà, êm đềm không lên bổng xuống trầm khiến tâm hồn an định như đi vào thiền tịnh, cho nên hát mà vẫn gọi là đọc.
 - c.** Hình thể Cung Đọc với lối Tụng không cần tập, ai cũng đọc được ngay, cho nên hát mà vẫn gọi là đọc.
 - d.** Hình thể Cung Đọc với lối Tụng có tính quần chúng, không cầu kỳ cốt nghe bản văn hơn là âm nhạc, cho nên hát mà vẫn gọi là đọc.
- 12.** *Bản văn các bài TCPV Nghi thức, nghe nói, luôn bằng Thánh vịnh?* – Đúng. Giáo hội quy định phải hát TCPV Nghi thức bằng thánh vịnh do Giáo hội sắp sẵn.
- 13.** *Các Thánh vịnh sắp sẵn cho các TCPV Nghi thức lấy ở đâu ra?* – Phải lấy từ quyển sách hát chung của Giáo

hội –trước Công đồng chung Vaticanô II là sách *Liber usualis*- đó là sách *Graduale simplex*.

14. Có cần phải THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ (hát bằng TCPV) suốt thánh lễ không? – Cần lắm. Vì 4 lý do lớn (không kể các lý do nhỏ):

- a.** Thánh lễ được tổ chức như một vở đại nhạc kịch (opera). Đây là thể kịch đỉnh cao mà trí óc nhân loại có thể nghĩ ra được; Giáo hội mô phỏng thể kịch đỉnh cao này để thực hiện công cuộc tế tự Thiên Chúa mong sao xứng hợp với Người. Giống như đại nhạc kịch, hát và diễn là một thực thể suốt từ đầu đến cuối, cho nên THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ (phải hát TCPV từ đầu đến cuối) do tính chất thể kịch yêu cầu.
- b.** Vì Giáo hội đã sắp đặt như thế.
- c.** Vì hát thánh ca Bình dân Tôn giáo, thánh lễ sẽ kém phần long trọng dâng lên Thiên Chúa.
- d.** Vì THÁNH LỄ HÁT TRỌNG THỂ giúp toàn dân hát.

THÁNH NHẠC NGÀY NAY

CA ĐOÀN THÁNH THI

Ý tưởng 2006, khai sinh 2012 (8.12), kính tôn Mẹ Maria & Thánh Cả Giuse làm Quan thầy

LẦN 1, LỄ ĐỨC MẸ VÔ NHIỄM 8.12.2012.

Lmns Ân Đức-Ns Ngọc Kôn-Đoàn trưởng Vũ Bá Tước

Ca trưởng: Thanh Vân-Nữ tu Minh Tiên-Ns. Huy Thông

Soloist: Mỹ Hoa-Đồng Kim Phượng-Phạm Đăng-Nguyễn Thị Thìn-Xuân An

Ca viên: Thu Hồng-Hiệp Lý-Quốc Khánh-Linh Thủy-Nguyễn Ngọc-Thùy Trang

Đoàn phó Ns Thạch Hiếu-Organist Ns Bạch Thảo-Thư ký Hoàng Oanh-B.Guitar Hoàng Quân